

AB EĞİTİM VE GENÇLİK PROGRAMLARI MERKEZİ BAŞKANLIĞI
(Türk Ulusal Ajansı)
Gençlik Programı Genel Koordinatörlüğü

2007-2009 GENÇLİK PROGRAMI ETKİ ANALİZİ SONUÇ RAPORU

Bu çalışma Gençlik Programı'nın 2007-2009 yılları arasındaki etkilerinin değerlendirildiği araştırmanın sonuç raporudur.

Türkiye Ulusal Ajansı Adına Hazırlayanlar:

Bugay Turhan

Eylem Certel

Özgehan Şenyuva

Gençlik Programı

Eğitim ve Kültür

İçindekiler

ÖNSÖZ	3
1. GİRİŞ	4
2. YÖNTEM	6
2.1. ARAŞTIRMANIN MODELİ	6
2.2. EVREN VE ÖRNEKLEM	6
2.3. VERİLERİN TOPLANMASI	6
3. BULGULAR VE YORUM	9
A- BİREYSEL DEĞERLENDİRME: ÖLÇEK UYGULANMASI	9
ULUSAL AJANS DEĞERLENDİRMESİ	10
KİŞİSEL VE PROFESYONEL GELİŞİM	15
PROJE GENEL DEĞERLENDİRMESİ: AMAÇ VE HEDEFLERE ULAŞMA	17
B- GRUP GÖRÜŞMELERİ	18
4. SONUÇ	27

ÖNSÖZ

Değerlendirmek gerçekleştirmek kadar önemli bir eylemdir. Öyle ki bazen onun da ötesine geçer. Söz konusu olan Gençlik Programı Eylemlerini ve projelerini değerlendirmek olduğunda bu durumun en üst düzeyde geçerli olduğu söyleyebiliriz. Yapılan toplantılar ile eğitimlerin ve gerçekleştirilen projelerin en önemli özelliklerinden biri olan “değerlendirme” Gençlik alanının her ölçeğinde karşımıza çıkar. Bir Program yılının sonunda, bir atölye çalışmasının devamında, bir günün bitiminde, bir projenin kapanışında, yapılan bir eğitimin son oturumunda veya bazen bir bilgilendirme etkinliğinin yorgun son dakikalarında belirir ve bizlerden yapılanları değerlendirmeyi bekler.

Bazen bir anket formunun üzerinde yazarak, bazen bir grup ile birlikte beyin fırtınası yaparak, kimi zaman tüm katılımcıların huzurunda konuşarak, kimi zaman ise bir hareketlendirici havasında alkışlayarak, adım atarak veya yer değiştirerek değerlendirme yaparız. Gerçekleşenleri gözlerimiz kapalı ya da açık şekilde yeniden düşünür ve yorumlamaya çalışırız. Öğrenme çıktılarının neler olduğu, öğrenme deneyiminin kalitesi ve evimize veya kuruluşumuza neleri götürdüğümüz gibi pek çok soru cevap bekler. Öyle olur ki bazen değerlendirmeyi de değerlendiririz, değerlendirme toplantılarında olduğu gibi...

Değerlendirmelerin kullanılabilir sonuçları ihtiva etmesi, amiyane tabirle “bir işe yaraması” gerektiği aşikardır. Bu amacın dikkate alındığı durumlarda değerlendirme övgü, öneri veya eleştirilerin en verimli şekilde sonuçlara yansıtıldığı çok yönlü bir süreç olarak planlanır ve sonuçlandırılır. Sürecin kendisi de sonuçları kadar öğrenme hedefleri ile doludur. Değerlendirme süreci ile gelen öğrenme deneyimi hem geri bildirimi yapanlar hem de değerlendirenler için kıymetlidir.

Devam eden sayfalarda okuyacağınız etki analizi çalışması raporu Gençlik Programının 2007-2009 dönemi proje ve faaliyetleri hakkında planlanan bir değerlendirme sürecinin sonuçlarını ihtiva etmektedir.

Bu çalışmada emeği geçen ve raporu kaleme alan eğitmenlere ve destek veren tüm personelimize teşekkür ediyorum.

2003-2006 dönemi için de bir etki analizi çalışması evvelce yapılmış ve sonuçları kitap haline getirilmiştir. 2003 yılından beri Gençlik Programı’nı başarıyla yürüten Başkanlığımızın Avrupa çapında 30’un üzerindeki ulusal ajans arasında bugün geldiği önemli noktaya ulaşmasında en etken faktörlerden birisi de yararlanıcılardan gelen geribildirimleri, değerlendirme toplantılarının ve çevrimiçi değerlendirme anketlerinin sonuçlarını dikkate alarak gerekli tedbirleri almasıdır.

Beğenilen hususların sürdürülmesi ve eleştirilen noktaların en uygun çözümlere kavuşturulması adına adım atılması sayesinde her yeni yıl daha başarılı bir ulusal ajansa sahip olduk. Ve bu konuda durmaya da niyetimiz yok.

Sefa YAŞİ
Gençlik Programı Genel Koordinatörü

1. GİRİŞ

Gençlik Programı, 15-28 (bazı durumlarda 13-30) yaşları arasındaki gençleri hedefleyen bir Avrupa Birliği programıdır. Gençlik Programı'nın hedefi, genç Avrupalılar arasında aktif vatandaşlık, dayanışma ve hoşgörü duygusunu geliştirmek ve Avrupa'nın geleceğinin şekillendirilmesine gençleri dahil etmektir. Program, gençlerin Avrupa içinde ve ötesinde hareketliliğini, non-formal (formal olmayan) öğrenmeyi ve kültürlerarası diyalogu, ve eğitim, sosyal ve kültürel geçmişleri ne olursa olsun tüm gençlerin dahil edilmesini teşvik etmektedir.

Gençlik (Youth in Action) Programı, 2000-2006 yıllarında uygulanan Gençlik (Youth) Programı'nın ve 1989-1999 yılları arasında pilot aşama olarak uygulanan Avrupa İçin Gençlik (Youth For Europe) Programı'nın bir devamı niteliğindedir. Daha önceki programlardan edinilen deneyim ve gençlik alanındaki paydaşların geniş katılımı ile gerçekleştirilen danışma süreci sonunda şekillendirilen Gençlik Programı, Avrupa düzeyinde gençlerin istek ve ihtiyaçlarına yanıt vermeyi amaçlamaktadır.

2007-2013 yılları arasındaki dönemi kapsayan programın toplam bütçesi 885 milyon Avro olup, gençler ve gençlik çalışanlarına yönelik çok çeşitli etkinliklerin düzenlenmesini desteklemektedir. Program 5 ana Eylem'den oluşmaktadır:

1. Eylem 1-Avrupa için Gençlik: Gençlik Değişimleri, Gençlik Girişimleri ve Gençlik Demokrasi Projeleri aracılığıyla, gençlerin aktif vatandaşlığını, katılımını ve yaratıcılığını teşvik etmektedir.
2. Eylem 2-Avrupa Gönüllü Hizmeti: Gençlerin, farklı bir ülkede, bireysel olarak ya da grup halinde, kar amacı gütmeyen ve ücret karşılığı olmayan gönüllü etkinliklere katılarak dayanışma duygularını geliştirmelerine yardımcı olmaktadır.
3. Eylem 3-Dünya'da Gençlik: Dünyanın her yerinden gençler ve gençlik örgütleri arasında değişimleri ve ortaklıkları teşvik etmektedir.
4. Eylem 4-Gençlik Destek Sistemleri: Gençlik çalışanlarını ve gençlik örgütlerini desteklemek ve etkinliklerinin niteliğini artırmak için çeşitli önlemler içermektedir.
5. Eylem 5-Gençlik Alanında Avrupa İşbirliği için Destek: Avrupa düzeyinde gençlik politikası alanında işbirliklerini, özellikle gençler ve politika yapımcılar arasında diyalogu kolaylaştırma yoluyla desteklemektedir.

İlk kez 1989 yılında pilot olarak uygulanmaya başlayan AB Gençlik Programı'na Türkiye'nin dahil olması 2003 yılına rastlamaktadır. 2003 yılından önce projelerde ancak ortak olarak yer alabilen Türkiye'li gençlik örgütleri, 2003 yılında AB Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığı (Ulusal Ajans)'nın kurulması ile birlikte Türkiye'deki gençlik örgütleri ve gençler, ihtiyaçları doğrultusunda proje geliştirebilme, projeler için başvuruda bulunabilme ve fon alabilme imkanına kavuşmuşlardır.

Şu an Türkiye, Gençlik Programı kapsamında en aktif çalışan ülkelerden biri konumundadır. Şüphesiz bunun en önemli nedeni, Ulusal Ajans'ın, kurulduğu günden beri, programın tüm Türkiye'de tanıtılması, olabildiğince çok gencin, gençlik çalışanının ve

gençlik örgütünün programdan haberdar olması ve proje başvurusunda bulunabilmesi için Türkiye'nin tamamında çok sayıda bilgilendirme toplantısı ve eğitim düzenlemiş olmasıdır.

Ulusal Ajans, 2003 yılından itibaren yüzlerce bilgilendirme toplantısı ve eğitim düzenlemiş, bu bilgilendirme toplantıları ve eğitimlerinden yaklaşık 10.000 kişi yararlanmış; Tüm bu bilgilendirme ve eğitim faaliyetleri sonucunda Türkiye'den gençlik örgütleri ve gençler tarafından 2.800 adet proje hayata geçirilmiştir. Bu projelerden yaklaşık 40.000 genç yararlanmıştır. Avrupa Gönüllü Hizmeti (AGH) projeleri ile yüzlerce gencimiz AB ülkelerinde uluslararası projelerde gönüllü hizmette bulunmuştur. Aynı şekilde AB vatandaşı gençler de ülkemizdeki projelerde yer almışlardır.

Tüm bu çalışmaların ve yüksek düzeyli katılımın sonuçlarını ve verimini ölçmek amacıyla 2007 yılından itibaren bir dizi değerlendirme çalışması hayata geçirilmiştir. Bu kapsamda 2007-2009 yılları arasında Türkiye'de proje yapan, projelere katılan gençlik örgütü temsilcileri ve gençlerin biraraya geldiği değerlendirme toplantılarının yanı sıra, Avrupa Gönüllü Hizmeti projelerine Türkiye'den katılmış olan gençlerin katılımıyla bir araştırma gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın amacı, gerçekleştirilen projelerin katılımcılar üzerindeki etkisini çok yönlü bir şekilde ortaya çıkarmaktır. Okumakta olduğunuz Sonuç Rapor'u, araştırma kapsamında gerçekleştirilen değerlendirme toplantılarının katılımcılarına ve AGH gönüllülerine uygulanan anketlerin sonuçlarını biraraya getirmektedir. Rapor, "Yöntem", "Bulgular ve Değerlendirme" ve "Sonuç" bölümlerinden oluşmaktadır.

2. YÖNTEM

Bu bölümde örneklem, verilerin toplanması ve veri analizi yöntemi hakkında bilgi verilmektedir.

2.1. Araştırmanın Modeli

Etki analizi çalışmasında tekil tarama modeli uygulanarak zamansal gelişimler ve değişimler ile anlık durum saptamalarına bakılmıştır.

2.2. Evren Ve Örneklem

2007-2009 yılları arasında Ulusal Ajans tarafından Eylem 2 projeleri hariç 1040 proje desteklenmiştir. Aynı dönem içerisinde desteklenen Eylem 2 projeleri ile yurtdışında gönüllü faaliyetlerine giden yararlanıcı sayısı 711 kişidir. Çalışmanın evreni 2007-2009 yılları arasında desteklenen projelerin yararlanıcılarıdır.

Derinlemesine veri toplanabilmesi açısından yüzyüze grup görüşmelerinin yapılabilmesi değerlendirme toplantıları tercih edilmiştir. Bu açıdan tüm evrenin bu değerlendirmelere katılması mümkün olmamış, ve örneklem büyüklüğü katılabilecek yararlanıcılar ile sınırlandırılmıştır. Örneklemde yer alan yararlanıcıların projelerini Türkiye'nin farklı bölgelerinde yapmış olmalarına özen gösterilmiştir.

Etki analizi çalışmalarının birincisi olarak 26-28 Ekim 2009 tarihlerinde bir değerlendirme toplantısı düzenlenmiştir. Bu toplantıya Türkiye'nin farklı illerinden 2007-2009 yılları içinde gerçekleşen bir projede proje koordinatörü, gençlik lideri ya da katılımcı olarak yer almış olan 63 kişi katılmıştır (Birinci grup).

Etki analizinin derinlemesine yapılabilmesi için iki ayrı değerlendirme toplantısı daha düzenlenmiştir. Bu toplantılara 2007-2009 yılları arasında Gençlik Programı, Eylem 2-Avrupa Gönüllü Hizmeti kapsamında yurtdışına gönüllü olarak gitmiş olan yararlanıcılar katılmışlardır. Bu toplantıların ilki 19-20 Aralık 2009 tarihleri arasında 30 katılımcı, ve ikincisi 11-13 Haziran 2009 tarihleri arasında 95 katılımcı ile yapılmıştır (İkinci grup). Böylece Eylem 2 ile ilgili çalışmaların yürütüldüğü örneklem sayısı 125'dir.

Toplamda etki analizinin yapılabilmesi için çalışmaların yapıldığı örneklem büyüklüğü 188'dir.

2.3. Verilerin Toplanması

Veri toplama aracı olarak birinci ve ikinci gruplara uygulanmak üzere iki ölçek geliştirilmiştir. İlk ölçek 53 kişiye, ikinci ölçek 125 kişiye uygulanmıştır.

Birinci ölçek, genel bilgiler ve Ulusal Ajans ile ilgili geri bildirimler üzerine 16 soru, proje hazırlık süreci hakkında 9 soru 5'li Likert (Hiç, Az, Orta, Çok, Oldukça çok), proje faaliyet süreci hakkında 3 soru 5'li Likert (Hiç, Az, Orta, Çok, Oldukça çok) proje nihai süreç hakkında 33 soru 5'li Likert (Hiç, Az, Orta, Çok, Oldukça çok), ve sonuç ve yaygınlaştırma hakkında 2 açık uçlu soru olmak üzere toplam 63 sorudan oluşmuştur.

İkinci ölçek, genel bilgiler ve Ulusal Ajans ile ilgili geri bildirimler üzerine 19 soru, AGH'den beklenti düzeyi hakkında 20 soru 5'li Likert (Hiç, Az, Orta, Çok, Oldukça çok), AGH'den

kazanımlar hakkında 19 soru 5'li Likert (Hiç, Az, Orta, Çok, Oldukça çok) ve sonuç ve yaygınlaştırma konusunda 2 açık uçlu soru olmak üzere toplam 60 sorudan oluşmuştur.

Ayrıca derinlemesine veri toplanabilmesi için her iki grup için yapılandırılmış görüşmeler için sorular belirlenmiş, ve grup görüşmeleri 2 gözlemci eşliğinde uygulanmıştır.

1. Grup Görüşmesi: Birinci grup için yapılandırılmış sorular, proje öncesi, proje süresi ve proje sonrası olmak üzere üç alt grupta hazırlanarak uygulanmıştır.

Gençlik Programı Eylem faaliyetlerinde bulunmuş 63 katılımcıya uygulanan yapılandırılmış sorular aşağıda verilmektedir.

Proje Uygulaması Öncesinde

- 1- Projeye planlama aşamasından itibaren mi dahil oldunuz?
- 2- Proje öncesinde Ulusal Ajans tarafından ne düzeyde bilgi sağlanmıştır? Ulusal Ajans tarafından sağlanan "Proje Öncesi Eğitimi" ne derecede faydalı olmuştur?
- 3- Proje ortaklarınız ile ilgili ne tür sorunlar yaşadınız?
- 4- Projede ele alınan konu başlıkları hakkında daha önceden tecrübe ve bilgi sahibi miydiniz?

Proje Uygulaması Sırasında

- 1- Projede herşey planlandığı gibi hayata geçirildi mi?
- 2- Proje uygulama sürecinde ne tür sorunlarla karşılaştınız?
- 3- Proje sırasında ekip çalışması ne derecede uygulandı?

Proje Uygulaması Sonrasında

- 1- Projeden öğrendiklerinizi kullanma fırsatı buldunuz mu?
- 2- Proje konusu üzerinde çalışmaya devam ettiniz mi?
- 3- AB'ye karşı olan bakış açınız nasıl değişti?
- 4- Gençlik Politikası konusunda bilginiz arttı mı?

2. Grup Görüşmesi: İkinci grup için yapılandırılmış sorular, AGH proje öncesi, AGH proje sırası ve AGH proje sonrası olmak üzere üç alt grupta hazırlanarak uygulanmıştır.

Eylem 2 - Avrupa Gönüllü Hizmeti kapsamında yurtdışına gönüllü olarak gitmiş olan 125 katılımcıya uygulanan yapılandırılmış sorular aşağıda verilmektedir.

AGH Projesi Öncesinde

- 1- Katıldığınız AGH projesinden nasıl haberdar oldunuz?
- 2- Gönüllü olmadan önce AGH ile ilgili Ulusal Ajans'tan ne düzeyde bilgi aldınız?
- 3- Vize, ulaşım ve pasaport konusunda ne tür sorunlar yaşadınız?
- 4- AGH proje konunuz hakkında daha önceden ne düzeyde bilgi sahibiydiniz ve bu deneyimlerinizin katkısı nasıl oldu?
- 5- AGH süreci için Ulusal Ajans tarafından verilen 'Ayrılış Öncesi Eğitim' ne düzeyde faydalı oldu?

AGH Projesi Sırasında

- 1- Gönüllü olarak çalıştığınız proje beklentilerinizi ne düzeyde karşıladı?
- 2- Evsahibi kuruluş, AGH projenizde ne tür destek sağladı?
- 3- Gönderen kuruluş, AGH projenizde ne tür destek sağladı?
- 4- AGH sürecinde rehberinizin size katkısı ve desteği nasıldı?
- 5- AGH sürecinde aldığınız 'Varış Sonrası Eğitim ve Ara Dönem Değerlendirme Toplantıları'nın katkısı ne düzeyde oldu?

AGH Projesi Sonrasında

- 1- AGH'den edindiğiniz deneyim ve kazanımları sivil toplum alanında ne düzeyde kullanma fırsatı buldunuz?
- 2- AGH'den edindiğiniz deneyim ve kazanımları iş alanında ne düzeyde kullanma fırsatı buldunuz?
- 3- Koordinatör/evsahibi kuruluşunuz ve rehberiniz ile görüşüyor musunuz ve çalışmalarına ne düzeyde katkıda bulunuyorsunuz?
- 4- Gönderen kuruluşunuz ile görüşüyor musunuz ve çalışmalarına ne düzeyde katkıda bulunuyorsunuz?

3. BULGULAR VE YORUM

A- Bireysel Değerlendirme: Ölçek uygulanması

Yapılan analizlerde 1. Grup, Gençlik Programı'nın Eylem 2 Avrupa Gönüllü Hizmeti dışındaki farklı eylemlerine çeşitli rollerde (katılımcı, proje sorumlusu, vs...) katılmış kişilerden oluşmaktadır. Eylem 2 yapısı gereği farklı bir düzlemde analiz gerektirmektedir. Eylem 2 katılımcıları, yurtdışında diğer katılımcılara nazaran daha uzun bir süreyi, ekseriyetle tek başlarına geçirdiklerinden, bu süreçten daha farklı etkilenmektedirler. Kişisel etkinin farklılığına ek olarak, Eylem 2 projelerinde hazırlık ve yürütme süreçleri daha farklı işlemekte ve kuruluşlar katılımcı gence nazaran daha etkin rol oynamaktadırlar. Bu sebeple Eylem 2 (Grup 2) katılımcılarının değerlendirmeleri ayrı tutulmuş ve diğer katılımcıların değerlendirmeleri ile bütünleşik olarak sunulmamıştır.

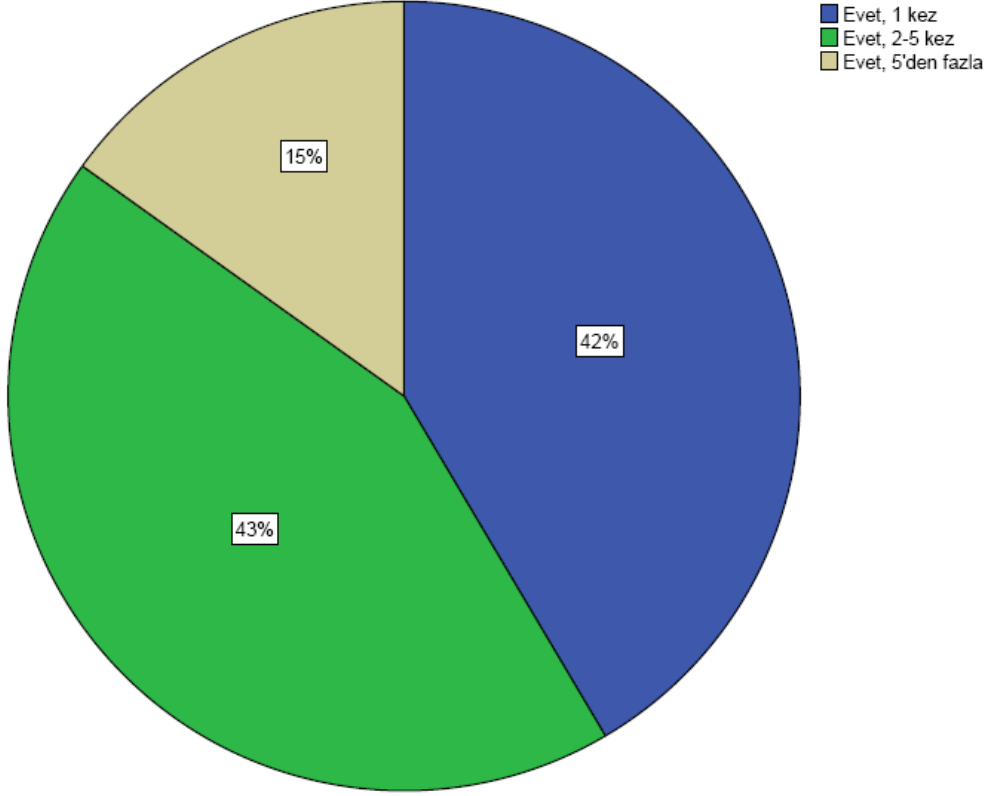
Eylem 2 katılımcılarının etki değerlendirmeleri, toplanan verinin farklı analizlerle detaylı incelenmesini gerektirmektedir. Ancak, Eylem 2 katılımcılarından toplanan verinin bazı temel çıktıları bu raporun sonunda sunulmaktadır.

Katılımcılara verilen ankette, ölçek uygulanan kapalı uçlu sorulara cevap oranı çok yüksektir. Uygulanan 53 ankette kapalı uçlu ölçek sorulara cevap oranı yüzde 98 çıkmıştır.

Verilen anketi Grup 1 içinde 53 kişi cevaplamıştır. Bu 53 kişinin 31'i erkek, 22'si kadındır. Katılımcıların 22'si için katıldıkları proje ilk projeleri iken; 8 katılımcı toplamda 5'den daha fazla projede yer aldıklarını ifade etmişlerdir. 2 ile 5 arası projede yer alanlar ise 23 kişidir. Bu sonuçlar bize gençlik projelerinde bir devamlılık olduğunu göstermektedir. Bir projeye katılan gencin daha farklı projelerde yer alma olasılığı yüksek görülmektedir.

Araştırmaya katılanların, projelere katılım devamlılığı Şekil 1'de verilmektedir.

AB Gençlik Programı kapsamında desteklenen kaç Gençlik projesinde yer aldınız? (Grup 1)

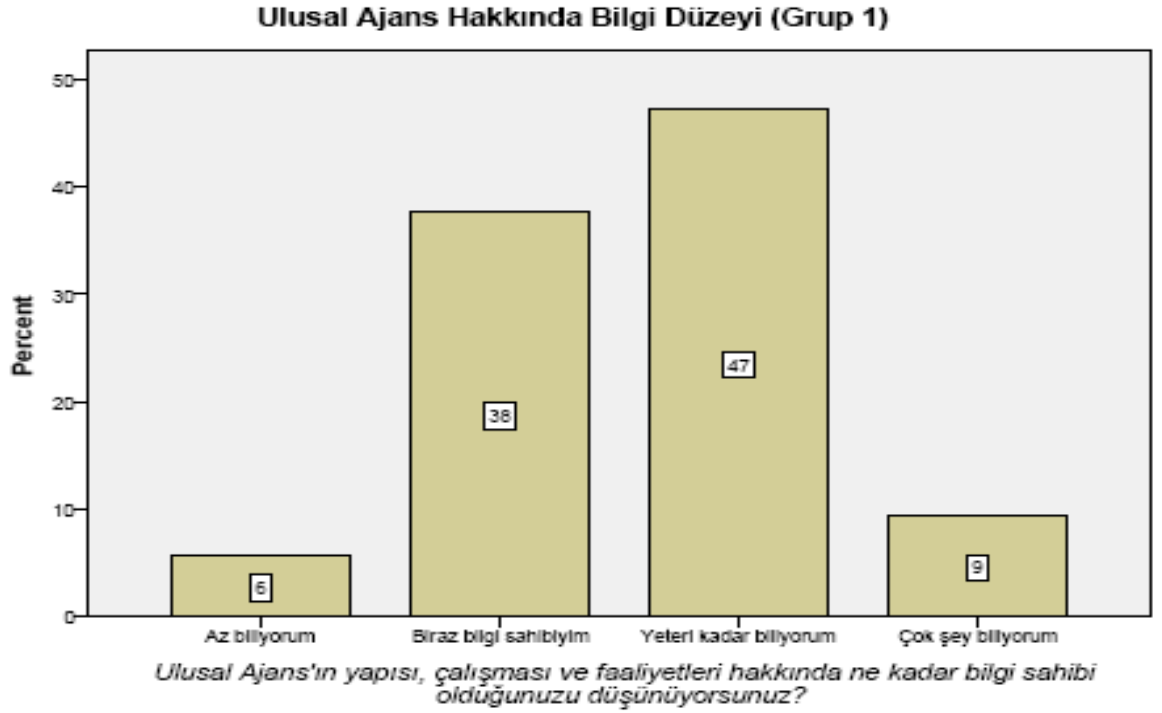

Şekil 1. Proje Katılımında Devamlılık

Ulusal Ajans Değerlendirmesi

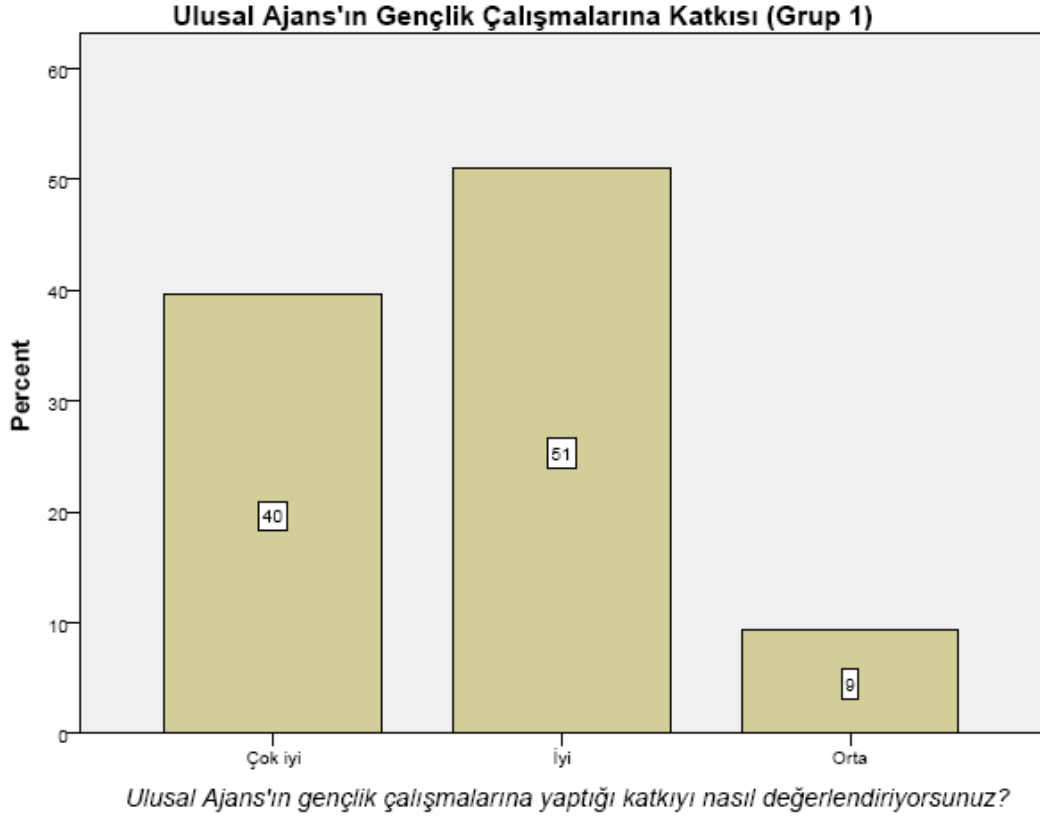
Katılımcılara, Ulusal Ajans (UA) hakkında görüş ve düşüncelerini içeren bir dizi soru sorulmuştur. Bu sorular ile proje öncesi ve sonrasında Ulusal Ajans ile kurulan iletişim ve alınan destek hakkında görüşler toplanmıştır. Buna ek olarak katılımcıların gözünde genel Ulusal Ajans algısı hakkında bir fikir edinilmiştir.

Katılımcıların yarısından fazlası (30 kişi), Ulusal Ajans hakkında yeterli bilgi sahibi olduğunu söylerken sadece üç kişi UA hakkında az bilgi sahibi olduğunu ifade etmiştir (Tablo 1). Bu sonuç, katılımcı gençlerin projeleri ile UA arasındaki bağdan haberdar olduklarına ve UA'nın genel olarak bilinirlik ve tanınırlık düzeyinin yüksek olduğuna işaret etmektedir.

Tablo 1. UA hakkında bilgi düzeyi (Yüzde olarak)

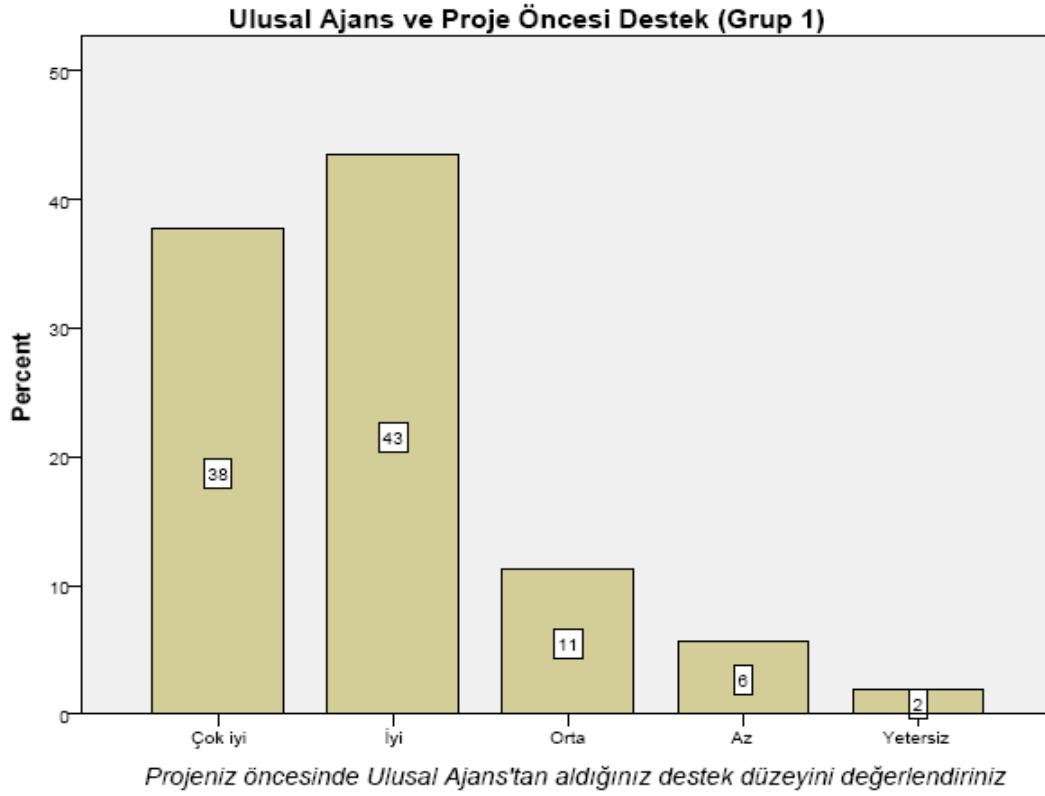
Ulusal Ajans'ın bilinirlik düzeyine ek olarak, yaptığı çalışmaların gençler tarafından nasıl değerlendirildiği de araştırmanın temel sorularından biri idi. Sonuçlar bize, UA'nın çalışmalarının katılımcılar tarafından önemli bulunduğunu ve genel olarak UA'nın Türkiye'deki gençlik çalışmalarına olumlu katkıda bulunduğuna dair bir görüşün çoğunluk tarafından paylaşıldığını gösterdi. Katılımcıların yüzde 90'ı UA'nın gençlik alanında yaptığı katkıyı "Çok İyi" ve "İyi" olarak değerlendirirken, yüzde 10'luk bir grup yapılan katkıyı "Orta" derece bulunduğunu ifade etmiştir (Tablo 2).

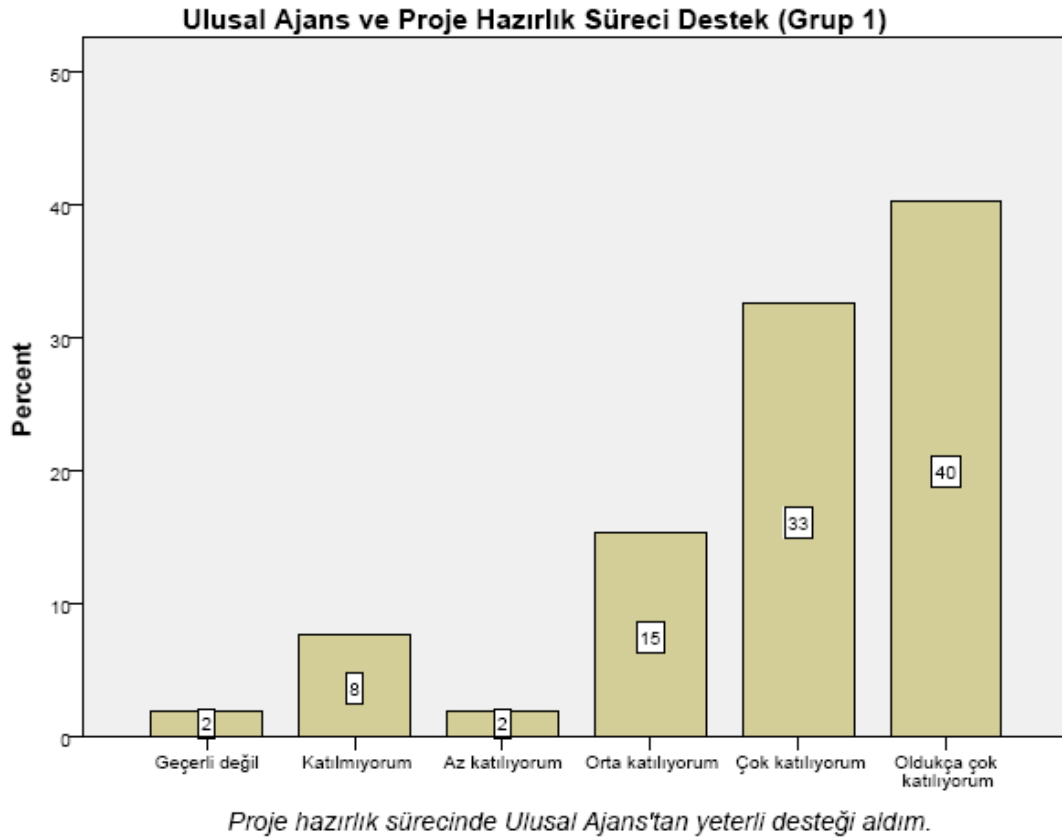
Tablo 2. UA'nın gençlik çalışmalarına katkısı (Yüzde olarak)

Ulusal Ajans hakkındaki genel değerlendirmelerin yanı sıra, katılımcılara projeleri özelinde UA ile nasıl bir ilişki kurduklarına ve nasıl işbirliği yaptıklarına dair bazı sorular sorulmuştur.

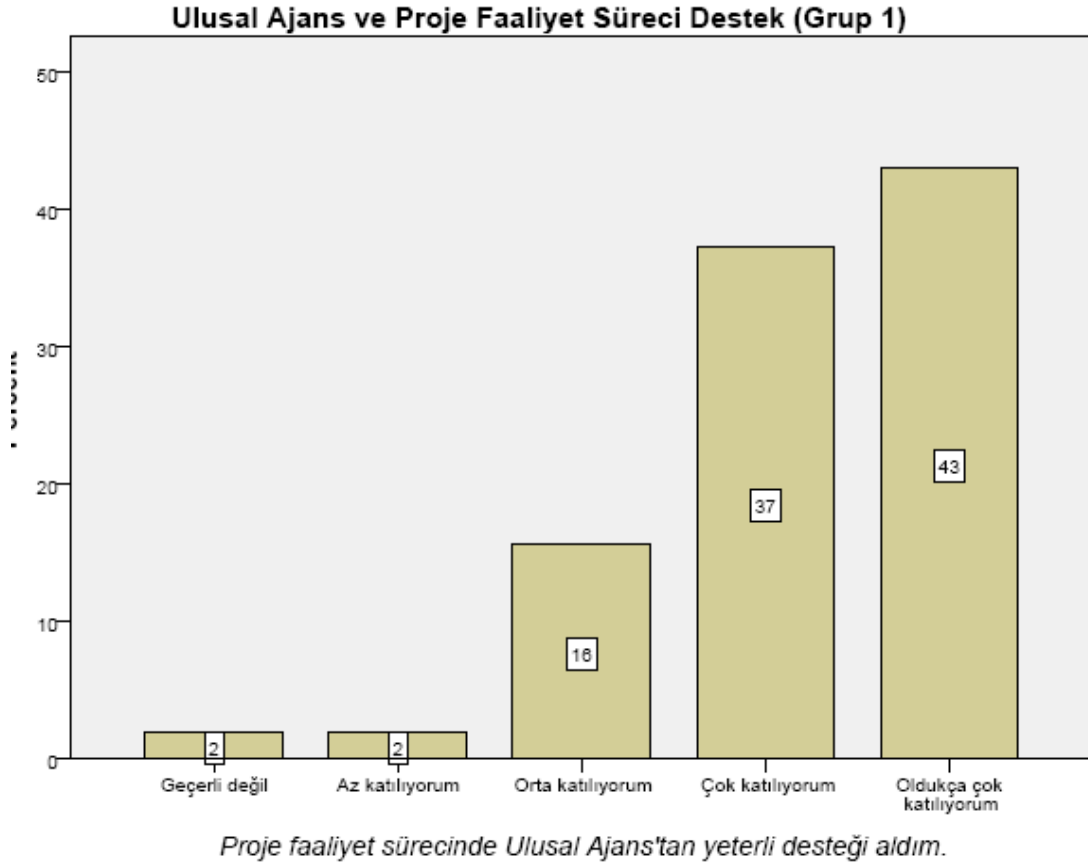
Genel olarak katılımcılar UA tarafından proje öncesinde, hazırlık evresinde ve projenin yürütülmesi esnasında gerekli desteğin sağlandığını ifade etmişlerdir. Özellikle proje öncesinde ve faaliyet esnasında Ulusal Ajans'ın çok önemli destek verdiği belirtilmiş ve katılımcılar bu konuda memnuniyetlerini farklı sorularda ve farklı biçimlerde ifade etmişlerdir. Ulusal Ajans'dan alınan destek hakkındaki görüşler Tablo 3, Tablo 4 ve Tablo 5 de özetlenmiştir.

Tablo 3. Proje öncesi UA desteği (Yüzde olarak)

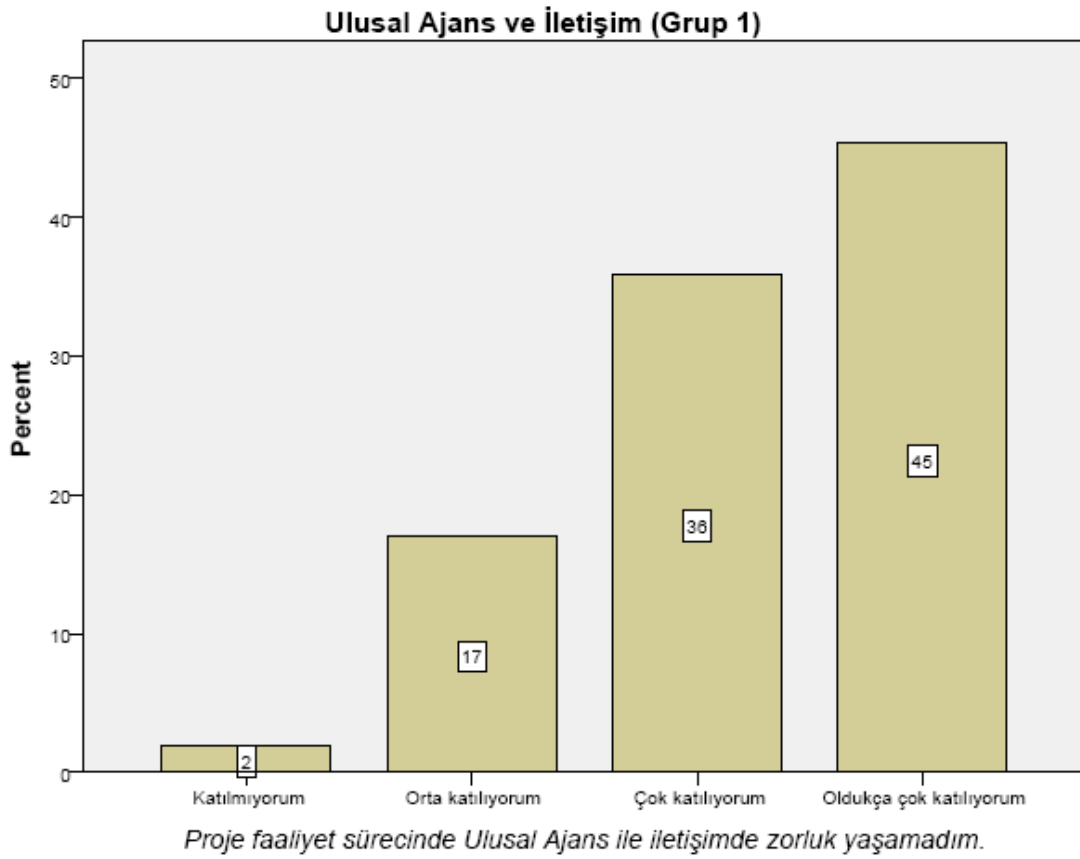

Tablo 4. Hazırlık süreci ve UA desteği (Yüzde olarak)

Tablo 5. Faaliyet süreci ve UA desteği (Yüzde olarak)

Katılımcıların Ulusal Ajans hakkında olumlu görüşleri sadece UA'dan alınan destek ile sınırlı değildir. Sonuçlar göstermektedir ki, UA ile kurulan ilişkiler basit anlamda bir teknik destek-yardıma ötesindedir ve katılımcılar UA ile iyi bir iletişim içerisinde bulunmuşlardır. Katılımcıların yaklaşık yüzde 81'i proje sürecinde UA ile iletişim konusunda bir sorun yaşamadığını söylerken, sadece yüzde 2 (1 kişi) bu süreçte iletişim problemi yaşadığını belirtmiştir (Tablo 6).

Tablo 6. UA ile iletişim (Yüzde olarak)

Kişisel ve Profesyonel Gelişim

Katılımcıların projelerden kişisel ve profesyonel kazanımları hakkında bir dizi soru sorularak bir değerlendirme yapmaları istenmiştir. Sorulara verilen cevaplar birden beşe kadar bir ölçekte değerlendirilmiş ve 1 “kesinlikle katılmıyorum” ve 5 “oldukça çok katılıyorum” şeklinde ölçülmüştür. Sorulan çeşitli sorulara katılımcıların verdiği puanlar, Tablo 7’de özetlenmektedir.

Tablo 7: Kişisel ve Profesyonel Kazanımlar

	Ortalama (5 üstünden)	Standart Sapma
Projem ülkelerarası iş birliğine olumlu katkı yaptı	3.8	1.7
Projem Avrupa’daki gençlik politikalarının gelişmesine katkıda bulundu	3.6	1.1
Projem Türkiye’de gençlik alanındaki örgütlerin gelişmesine katkıda bulundu	3.7	1.4

	Ortalama (5 üstünden)	Standart Sapma
Projem kuruluşunun çalışmalarına olumlu katkıda bulundu	4.7	0.5
Projem farklı toplumsal yaşam biçimlerine hoşgörü ile bakabilmemi sağladı	4.5	1.1
Projem farklı bir kültüre uyum sağlayabilmeme katkıda bulundu	4.5	0.8
Projem farklı toplumsal konu, olay ve sorunlara ilgi duymam konusunda katkıda bulundu	4.3	1.1
Projem proje hazırlama bilgi ve becerilerimin gelişmesini sağladı	4.7	0.6
Projem yaratıcılık ve yeni fikirler üretebilmem konusunda katkıda bulundu	4.5	0.9
Projem sayesinde geleceğe ilişkin kişisel planlarımı yeniden ele aldım	4.1	1.1
Projem daha girişken bir birey olmamı sağladı	4.3	1.0
Projem sorumluluk alma ve yerine getirmeye istekli olmam konusunda katkıda bulundu	4.4	0.9
Projem yabancı dil yeterliliğimi (okuma, yazma, konuşma, dinleme) geliştirdi	3.3	1.8
Projem takım ruhu anlayışımı geliştirdi	4.4	0.9
Projem alanımla ilgili bilgi, beceri ve tutum kazanmam konusunda katkıda bulundu	4.2	1.2
Projemin iş yaşamıma olumlu katkısı oldu	3.6	1.6

	Ortalama (5 üstünden)	Standart Sapma
Projem sayesinde yurtdışında eğitim görme/çalışma isteğim arttı	3.3	1.7

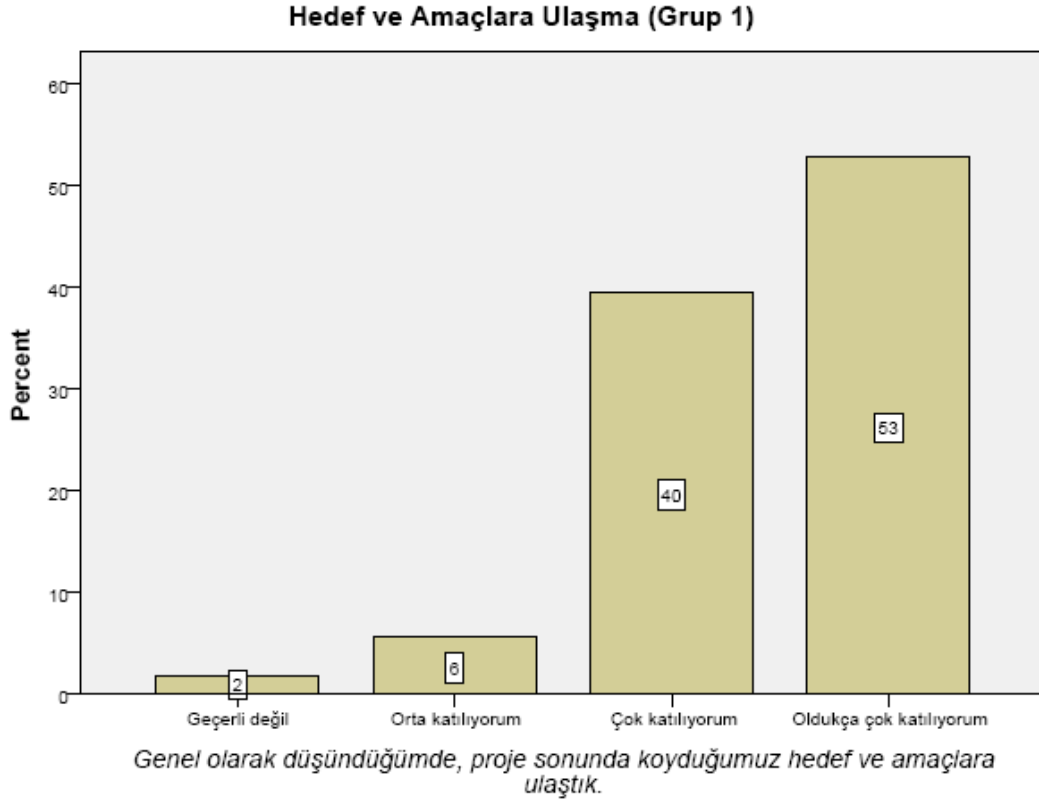
Bu tablodan hareketle bazı temel tespitler yapılabilir.

- Katılımcılara göre, yapılan projeler sonuç itibari ile en çok kuruluşların gelişmesine ve proje yönetimi becerilerinin artmasına olumlu etki yapmıştır. Bu iki husus 4.7 ile en yüksek ortamalaya sahip olduğu kadar, hakkında katılımcıların en fazla hemfikir oldukları noktalar olmuştur (0.5 ve 0.6 standart sapma ile).
- Katılımcılar belirli iddialı önermelerde fikir ayrılığına düşmüşlerdir. “*Projem ülkelerarası iş birliğine olumlu katkı yaptı*” önermesi her ne kadar 3.8 gibi yüksek bir ortalama almış olsa da, 1.7’lik sapma bize bu konuda görüşlerin farklılık arz ettiğini işaret etmektedir.
- Görüşlerin birbirinden farklılık gösterdiği bir diğer konu ise yabancı dil kullanımı ve projenin buna katkısıdır. Katılımcıların yüzde 60’ı projenin yabancı dil kullanımına katkıda bulunduğunu ifade ederken, yüzde 25’e yakını ise katılmadıklarını veya böyle bir katkının mümkün olamayacağını belirtmişlerdir.
- Yurtdışında eğitim görme veya yaşama konusunda da görüş ayrılığı mevcuttur. Ortalama 3.3 çıksa da, katılımcıların yüzde 25’i böyle bir katkı olmadığını ifade etmişler ve gene yüzde 25’i de bu önermeye “*orta*” düzeyde katılmışlardır.
- Ancak resmin tümüne bakıldığında, katılımcılar bir AB gençlik projesine katılmış olmalarının kendilerine hem kişisel hem de profesyonel anlamda önemli kazanımlar getirdiği ve belirgin tutum ve davranış değişikliklerine yol açtığı fikrindedirler.

Proje Genel Değerlendirmesi: Amaç ve Hedeflere Ulaşma

Anket sonunda genel bir değerlendirme almak için, kişisel ve profesyonel kazanımlara ek olarak, katılımcılardan proje sürecinin en başında koyulan hedef ve amaçlara ne derece ulaştıklarını değerlendirmelerini istedik.

Çok olumlu bir şekilde, katılımcıların yüzde 90’ından biraz fazlası, proje sonunda en başta koyulan hedef ve amaçlara ulaşıldığı kanaatinde olduğunu belirtmiştir. Genel olarak proje sonucundan ve çıktılarından memnuniyet seviyesi çok yüksek gözükmemekte ve bu nedenle Şekil 1’de de görüldüğü üzere benzer projelerde yer alma isteği bulunmaktadır.

Tablo 8. Hedef ve amaçlara ulaşma (Yüzde olarak)

B- Grup Görüşmeleri

Daha önce de belirtildiği gibi, grup görüşmeleri 1. Grup (Eylem 2 dışındaki Eylemlerin yararlanıcıları) ve 2. Grup (AGH yararlanıcıları) olmak üzere iki grup altında incelenmektedir.

1. GRUP

Eylem 2 dışındaki Eylemlerin yararlanıcılarının deneyimleri, Proje Öncesi, Proje Sırası ve Proje Sonrası olmak üzere üç aşamada değerlendirilmiştir.

A- Proje Uygulamasından Önce

1- Projeye planlama aşamasından itibaren mi dahil oldunuz?

Katılımcıların %92'si projenin planlanma aşamasından itibaren dahil olduklarını belirtmişlerdir.

2- Proje öncesinde Ulusal Ajans tarafından ne düzeyde bilgi sağlanmıştır? Ulusal Ajans tarafından sağlanan 'Proje Öncesi Eğitim' ne derecede faydalı olmuştur?

Katılımcıların %53.9'u, yeterli ve detaylı bilgi sağlandığını belirtmiştir. %30'u orta düzeyde bilgi aldıklarını söylemiş, %3'ü bilgilendirmenin yetersiz olduğunu ifade etmiştir.

Yorumlar

- Katılımcıların %71'i Ulusal Ajans tarafından düzenlenen "Proje Öncesi Eğitim"ine katılmışlardır. Bu eğitime katılmayanlar yetersiz veya az bilgilendiklerini ifade eden gruptadırlar.
- Katılımcılar formların anlaşılması ve doldurulması konusunda en çok sıkıntı yaşadıklarını ifade etmişlerdir.
- Sıkıntı yaşadıklarını ifade ettikleri diğer konu bütçe yönetiminin anlaşılmasıdır.

3-

Proje ortaklarınız ile ilgili ne tür sorunlar yaşadınız?

Katılımcıların %22'si ortakları ile hiçbir sorun yaşamadıklarını ifade etmişlerdir. %25'i ise projelerini riske edecek ciddi sorunlar ile karşılaştıklarını belirtmişlerdir.

B-

Yorumlar

- Katılımcılar en büyük problemin ortaklarının son dakika gelişlerini iptal etmeleri olarak ifade etmişlerdir.
- Önemli bir sorunun ortakların bütçe transferlerinin zamanında yapılmamasından dolayı yaşandığı belirtilmiştir.

Proje Uygulaması Sırasında

1- Projede herşey planlandığı gibi hayata geçirildi mi?

Katılımcıların %32'si herşeyin planlandığı gibi gerçekleştiğini söylemişlerdir. %36'sı çeşitli değişiklikler yapıldığını belirtmişlerdir. %32'si projenin çok küçük değişiklikler ile

Yorumlar

- Küçük değişiklikler genelde tarih değişikliği ve aktiviteler ile ilgili bazı farklılıklar yapıldığı şeklindedir.
- Değişikliklerin nedenlerinin bir bölümü ortakların değişmesi, gelecek kişilerin, grup liderlerinin değişmesi şeklindedir. Diğer etkenler dış etkenlerdir. Sponsor desteğinin alınamaması, kamu kurumlarının verilen izinleri iptal etmesi bunlardan bazılarıdır.

uygulandığını ifade etmişlerdir.

2- Proje uygulama sürecinde ne tür sorunlarla karşılaştınız?

Katılımcıların %28'i proje uygulaması esnasında finansal sorunlar yaşadıklarını belirtmişlerdir. Bunun yanında, katılımcıların %8'i yerel yönetimler ile ilgili sıkıntılar yaşadıklarını ifade etmişlerdir.

Yorumlar

- Sponsor desteğinin planlanan miktarda/şekilde alınamaması en büyük sıkıntı olarak ifade edilmiştir.
- KDV belgesinin çıkarılmasının oldukça uzun sürdüğü belirtilmiştir.
- Ortaklarla iletişimde dil problemi yaşandığı belirtilmiştir.
- Talep edilen bütçenin altında destek alınması ifade edilmiştir.
- Final raporunu takiben alınan ödemenin çok geç gelmesi sıkıntı olarak belirtilmiştir.
- Piyasa kurlarının Avrupa Merkez Bankası kurlarından farklı olması nedeniyle problem yaşandığı ifade edilmiştir.

3- Proje sırasında ekip çalışması ne derecede uygulandı?

Katılımcıların %68'i ekip çalışmasını başarı ile uyguladıklarını ifade etmişlerdir. %11'i, çeşitli sorunlar yaşadıklarını belirtmişlerdir.

Yorumlar

- Yasal temsilci ile ilgili sorun yaşanmıştır.
- Görev dağılımında problem yaşanmıştır.
- Sorumluluk takibinde sıkıntı yaşandığı ifade edilmiştir.
- Bazı ekip üyelerinin maddi kazanç beklentilerinin olması sıkıntı yaratmıştır.
- Grup içinde bazı iletişim problemleri yaşandığı belirtilmiştir.

C- Proje Uygulaması Sonrasında

1- Projeden öğrendiklerinizi kullanma fırsatı buldunuz mu?

Katılımcıların %87'si projede öğrendiklerini kullanma fırsatı bulduklarını ifade etmişlerdir.

Yorumlar

- Öğrendikleri metotları çalıştıkları kurumlarda uyguladıklarını belirtmişlerdir.

2- Proje konusu üzerinde çalışmaya devam ettiniz mi?

Katılımcıların %66'sı projelerininin tamamlanmasından sonra aynı konu hakkında çalışmalarına devam ettiklerini belirtmişlerdir.

Yorumlar

- Proje çıktısı olan web sayfası, gazete gibi yayımlar devam ettirilmiştir.
- Bazı projeler yerel düzeyde devam ettirilmiştir.

3- AB'ye karşı olan bakış açınız nasıl değişti?

Katılımcıların %70'i projeler ile AB'ye olan tutumlarının olumlu olarak etkilendiğini belirtmişlerdir.

Yorumlar

- Yabancı ortaklar ile iletişimin etkili olduğu söylenmiştir.
- Yerele katkının olumlu etkisi ifade edilmiştir.
- Yabancı dilin öneminin anlaşıldığı belirtilmiştir.

4- Gençlik Politikası konusunda bilginiz arttı mı?

Katılımcıların %86'sı gençlik politikaları konusunda bilgilerinin arttığını ifade etmişlerdir.

Yorumlar

- Başka projeler de geliştirilmeye başlanmıştır.
- Kişisel ve toplumsal gelişim olduğu belirtilmiştir.

2. GRUP

Bu bölümde Eylem 2-Avrupa Gönüllü Hizmeti aracılığıyla farklı bir ülkede bulunmuş yararlanıcıların deneyimleri yine Proje Öncesi, Sırası ve Sonrası olmak üzere üç aşamada değerlendirilmektedir.

A- AGH Projesi Öncesinde

1- Katıldığınız AGH projesinden nasıl haberdar oldunuz?

Katılımcıların %69'u projelerini bulmakta zorluk çekmediklerini belirtmişlerdir.

Yorumlar

- Veri tabanı, arkadaş tavsiyesi, eski gönüllüler, UA Uzmanı, gönderen kuruluşlar gönüllülerin projelerini bulma yollarıdır.

2- Gönüllü olmadan önce AGH ile ilgili Ulusal Ajans'tan ne düzeyde bilgi aldınız?

Katılımcıların %90'ı yeteri kadar bilgilendirildiklerini ifade etmişlerdir.

Yorumlar

- Katılımcılar, UA bilgilendirme toplantıları, UA internet sayfası ve UA uzmanlarından hızlı ve yeterli cevap aldıklarını belirtmektedirler.

3- Vize, ulaşım ve pasaport konusunda ne tür sorunlar yaşadınız?

Katılımcıların %65'i üstesinden gelemeyecekleri bir sıkıntı yaşamadıklarını belirtmişlerdir.

Yorumlar

- En çok sıkıntı yaşandığı ifade edilen konu vizedir.
- Vize süresinin uzun olması, eksik evrakla başvuru, istenilen evraklarda netlik olmaması başlıca belirtilen konulardır.
- Gönderen kuruluşun desteği en faydalı bulunan ve istenilen durumdur. Özellikle evrakların hazırlanması ve bilgilendirme yapılması konusunda bu desteğe ihtivac olduğu ifade edilmistir.

4- AGH proje konunuz hakkında daha önceden ne düzeyde bilgi sahibiydiniz ve bu deneyimlerinizin katkısı nasıl oldu?

Katılımcıların %40'ı daha önce bilgi/tecrübe sahibi oldukları alanda gönüllülük yaptıklarını ifade etmişlerdir.

Yorumlar

- Eğitim gördükleri alanda gönüllülük, halihazırda destek verdikleri STK'nın çalışma alanında gönüllülük öne çıkan tecrübe alanlarıdır.

5- AGH süreci için Ulusal Ajans tarafından verilen 'Ayrılış Öncesi Eğitim' ne düzeyde faydalı oldu?

Katılımcıların tamamı (%100) eğitimin çok faydalı olduğunu belirtmişlerdir.

Yorumlar

- En fazla, gönüllülük, valiz hazırlama, AGH hakkında detaylı bilgi ve kriz çözme ile ilgili bilgilerin işlerine yaradığını belirtmişlerdir.

B- AGH Projesi Sırasında

1- Gönüllü olarak çalıştığınız proje beklentilerinizi ne düzeyde karşıladı?

Katılımcıların %69'u projelerinde beklentilerinin karşılandığını söylemiştir. %27'si beklentilerinin karşılanmadığını, %4'ü ise beklentilerinin yeterince karşılanmadığını ifade etmişlerdir.

Yorumlar

- Beklentilerin karşılanmama sebepleri; hedef kitlenin farklı olması, farklı faaliyetlerin yaptırılması, profesyonel olmayan çalışma ortamı, iş ikamesi yapılması olarak belirtilmiştir.

2- Evsahibi kuruluş, AGH projeniz sırasında ne tür destek sağladı?

Katılımcıların %86'sı yeterli desteği aldıklarını ifade etmişlerdir.

Yorumlar

- Maddi destek verildiği, iletişim sıkıntılarında yardımcı olunduğu belirtilmiştir.
- Destek alınamayan konular arasında ise; oturma izinlerinin alınmasında destek olunmaması, rehber ile yaşanan sorunlar, iş yükünün ağır olması ifade edilmiştir.

3- Gönderen kuruluş, AGH projenizde ne tür destekler sağladı?

Katılımcıların %66'sı gönderen kuruluşlarının kendilerine yeterince destek olduklarını belirtmişlerdir.

Yorumlar

- Geleceği planlama konusunda, eski gönüllüler ile buluşturma, tüm süreçte izleme sağlama şeklinde destek aldıklarını ifade etmişlerdir.
- Vize işlemleri, süreç hakkında yetersiz bilgi, iletişim kopuklukları başlıca destek verilmeyen konular olarak belirtilmiştir.

4- AGH sürecinde rehberinizin size katkısı ve desteği nasıldı?

Katılımcıların %45'i sürekli ve yeterli bir destek aldıklarını belirtmişlerdir.

Yorumlar

- Her konuda her zaman tam destek alındığı söylenmiştir.
- Rehberin olmaması, kriz yaşanan süreçlerde çözümsüz kalması, AGH sürecine bir katkısının hissedilmemesi, rehberinden yeterince destek almadığını belirten grubun ifadeleridir.

5- AGH sürecinde aldığınız 'Varış Sonrası Eğitim ve Ara Dönem Değerlendirme Toplantıları'nın katkısı ne düzeyde oldu?

Katılımcıların %65'i eğitimlerin AGH sürecine olumlu katısı olduğunu ifade etmişlerdir.

Yorumlar

- Olumlu etkenler; yeni insanlar ile tanışma, problemlerin çözülmesi, dil gelişimine katkı, UA uzmanları ile tanışma ve kendini ifade etme olarak belirtilmiştir.
- %35'lik kısım problemlerine çözüm bulamadıkları ve eğitimden beklentilerinin karşılanmadığı için yeterli katkı sağlanmadığını söylemiştir.

C- AGH Projesi Sonrasında

1- AGH'den edindiğiniz deneyim ve kazanımları sivil toplum alanında ne düzeyde kullanma fırsatı buldunuz?

Katılımcıların %14'ü hayata geçirdikleri çeşitli faaliyetlerde bulunduklarını, %75'i henüz fikir ve geliştirme aşamasında olduklarını ifade etmişlerdir.

Yorumlar

- Yapılan faaliyetler olarak, seminerlere, toplantılara katılım, gönderen kuruluşun faaliyetlerinde çalışma, Gençlik Programı kapsamında proje gerçekleştirme gibi şeyler belirtilmiştir.

2- AGH'den edindiğiniz deneyim ve kazanımları iş alanında ne düzeyde kullanma fırsatı buldunuz?

Katılımcıların %75'i iş alanında fayda sağladıklarını belirtmiştir.

Yorumlar

- Dil bilgisi konusunda fayda sağlandığı, kişisel gelişim, kendine güven konularında katkı sağlandığı söylenmiştir.

3- Koordinatör/evsahibi kuruluşunuz ve rehberiniz ile görüşüyor musunuz ve çalışmalarına ne düzeyde katkıda bulunuyorsunuz?

Katılımcıların %39'u iletişim içerisinde olduklarını ifade etmişlerdir.

Yorumlar

- Tekrar çalışmalarda bulunmak için davet, staja çağırılmak iletişimin devamı olarak belirtilmiştir.
- %17 lik bir kesim iletişimlerinin kötü olarak sonlandırıldığını belirtmiş ve bunun sebepleri olarak Youthpass verilmesindeki sıkıntı, iş kapsamı dışında iş yaptırılmaya çalışılması örnek olarak verilmiştir.

4- Gönderen kuruluş ile görüşüyor musunuz ve çalışmalarına ne düzeyde katkıda bulunuyorsunuz?

Katılımcıların %55'i iletişim içerisinde olduklarını ifade etmişlerdir.

Yorumlar

- Yeterli zaman olmaması, iletişimin kötü olması, projede yaşanan sıkıntıların ilişkilerini bozması gibi konular görüşmeme nedenleri olarak belirtilmiştir.

4. SONUÇ

Yapılan araştırma ve analizler sonucunda aşağıdaki çıkarımlarda bulunmak mümkündür:

Çalışmada yer alan katılımcıların büyük çoğunluğu bir projeden sonra devamında da bulunmuştur. Bu durum yaptıkları projenin kazançlarından memnun oldukları şeklinde yorumlanabilir.

Katılımcıların Ulusal Ajans'ın tanınırlığı, projelere verilen destek ve iletişim konusundaki geri bildirimleri olumlu olmuş ve hizmetin düzeyinden ve içeriğinden tatmin oldukları şeklindedir.

Yapılan çalışma sonunda, Ulusal Ajans'ın farklı eylemlerde proje yürüten ve projelere katılanlar arasında çok olumlu bir algısı olduğu bariz biçimde ortaya çıkmıştır. Bu olumlu algının en büyük kaynağı ise UA uzmanlarının kurmuş olduğu açık ve yapıcı iletişim olduğu belirlenmiştir. UA uzmanlarının bu olumlu algıyı devam ettirmeleri için halihazırda başarılı bir şekilde devam eden açık ve yapıcı iletişimi devam ettirmeleri önerilebilir.

Ancak bu durumun yarattığı olumsuz bir etki ise, proje katılımcılarının ve yürütücülerinin hemen her konuda UA'ya yönelmeleridir. Konaklama gibi en ufak bir sorunda bile tüm beklentiler UA'ya yönelik olmakta ve proje yürütücülerinin inisiyatif kullanmaları zayıflamaktadır. Buna ek olarak, her konuda UA'dan beklenti içinde olmanın UA uzmanları içi iş yükünü artırıcı ve verimliliği düşürücü bir etkisi de vardır.

Kazanımlar konusunda, katılımcılar, projelerin kişisel kazanım konusunda en çok proje yazma becerilerine, toplumsal hoşgörüye ve farklı kültürlere saygılarının gelişimine katkı sağladığını belirtmişlerdir. En az gelişimin ise yurtdışında yaşama isteğinin azalması konusunda olduğu görülmektedir.

Avrupa Gönüllü Hizmeti'ne katılan gençlerin geri bildirimlerinde %75 gibi yüksek bir çoğunluk bu tecrübelerinin istihdamlarına katkı sağladığını belirtmiştir. Bu sonuç, Gençlik Programı'nın hedeflerinden olan gençlerin istihdam edilebilirliğini artırma konusunda başarılı olduğunun da bir göstergesidir.

Bu çalışma Türkiye'de Ulusal Ajans tarafından uygulanan 2007-2013 Dönemi Gençlik Programı'nın değerlendirilmesi konusunda ilk olma özelliği taşımaktadır. Sonraki çalışmalar coğrafi dağılımlar ve Eylemler özelinde yapılarak uygulama geliştirilebilir.